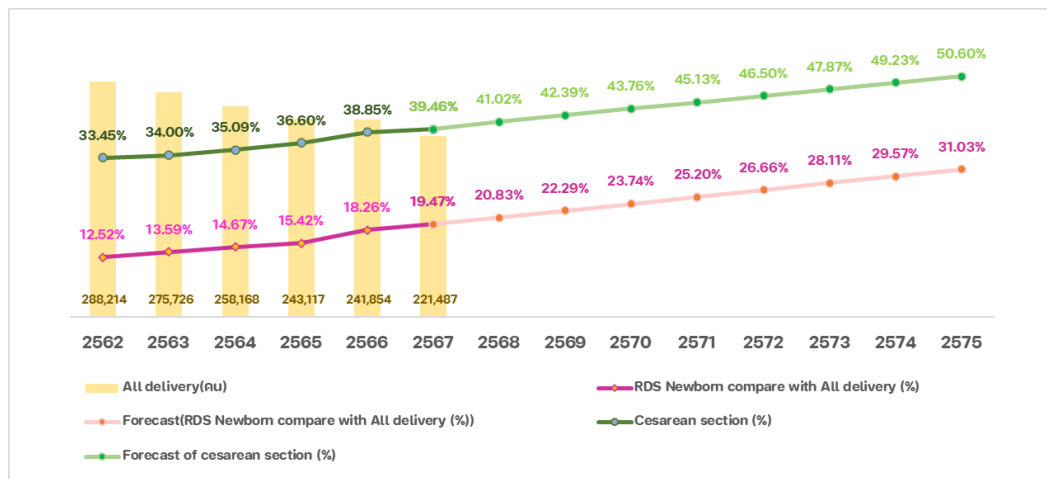

ผลลัพธ์การเข้าถึงบริการและกำกับคุณภาพและมาตรฐานบริการสาธารณสุข สถานการณ์การคลอดในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (UCS)

แม้ว่าจำนวนการคลอดในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา คือปีงบประมาณ 2562-2567 จะลดลงอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันสัดส่วนการผ่าตัดคลอดกลับเพิ่มขึ้นแบบสวนทางกัน หากสถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไป สัดส่วนการผ่าตัดคลอดจะเพิ่มขึ้นจนเริ่มแตะระดับ 50% ใน 7 ปีข้างหน้า คือปีงบประมาณ 2575

ปีงบประมาณ 2567 พบว่า
อัตราการผ่าตัดคลอด
ในระบบ UCS
เพิ่มสูงขึ้นถึง 39.46%*

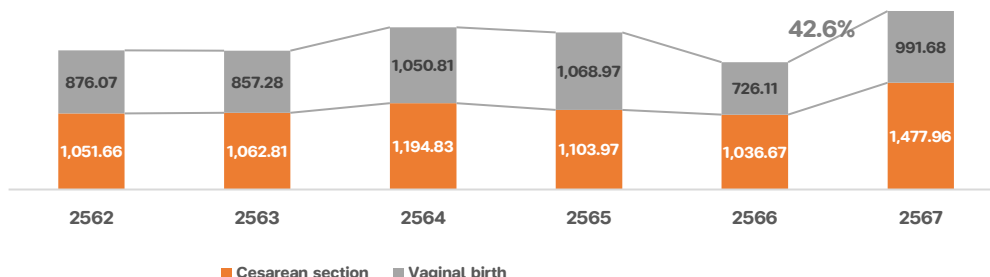
นอกจากนี้ พบว่าอัตราการเกิด
Respiratory distress สูงขึ้นเช่นกัน

แผนภาพที่ 1 : สัดส่วนการผ่าตัดคลอดของมารดาสิทธิ UC และการเกิด RDS ปีงบประมาณ 2562-2567 และคาดการณ์ ปีงบประมาณ 2568-2575

ที่มา : ข้อมูลผู้ป่วยใน (IP e-claim : person type =2) ประมวลผล 27 ม.ค. 2568

ล้านบาท

ปีงบประมาณ 2567*
พบว่า ค่าใช้จ่ายการผ่าตัดคลอด
เพิ่มขึ้นจาก 2566 ถึง 42.6%

*ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากการเปลี่ยน
DRG เป็น version 6

แผนภาพที่ 2 : แนวโน้มค่าใช้จ่ายรวมการคลอดทุกวิธี และการผ่าตัดคลอดของมารดาสิทธิ UC ปีงบประมาณ 2562-2567

ที่มา : ข้อมูลผู้ป่วยใน (IP e-claim : person type =2) ประมวลผล 27 ม.ค. 2568

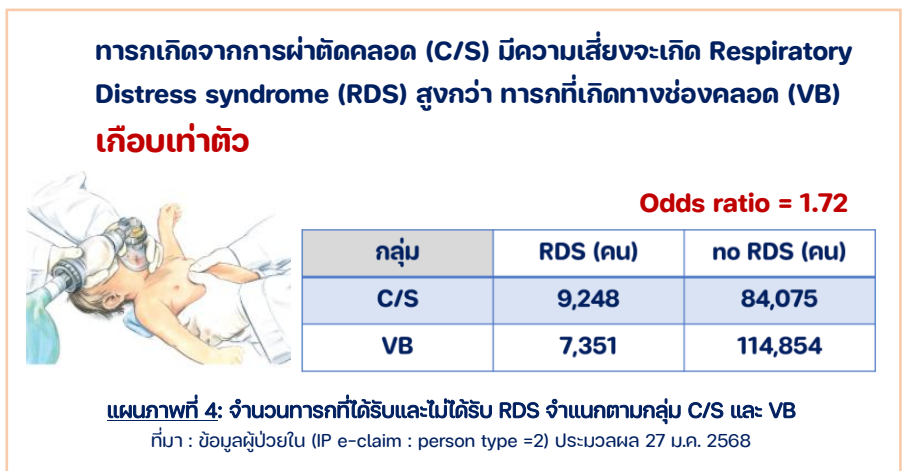
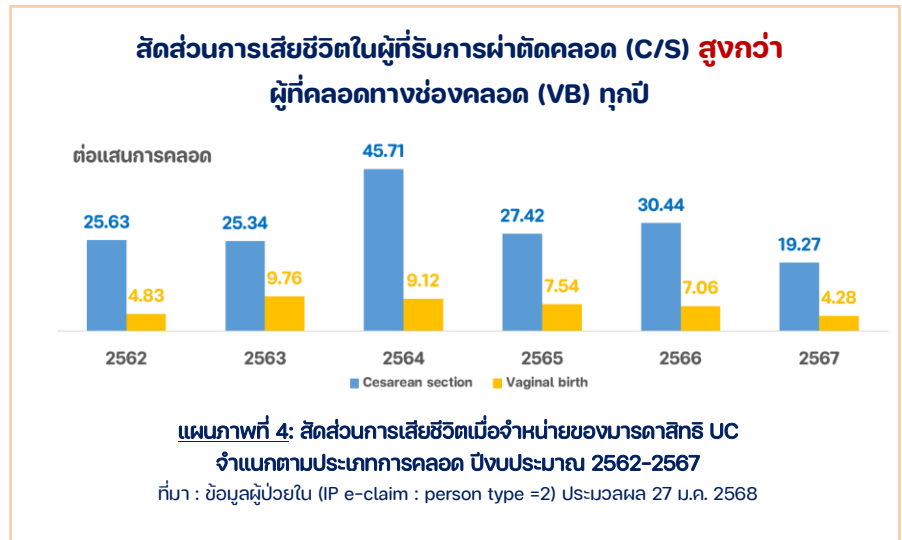
ปีงบ	เขต 1 เชียงใหม่	เขต 2 พิษณุโลก	เขต 3 นครสวรรค์	เขต 4 สระบุรี	เขต 5 ราชบุรี	เขต 6 ระยอง	เขต 7 ขอนแก่น	เขต 8 อุตรดิตถ์	เขต 9 นครราชสีมา	เขต 10 อุบลราชธานี	เขต 11 สุราษฎร์ธานี	เขต 12 สงขลา	เขต 13 กทม.
2565	32.25%	34.90%	37.06%	35.34%	38.86%	32.98%	43.00%	37.80%	35.94%	40.17%	43.65%	31.54%	35.97%
2566	33.99%	37.19%	38.38%	38.09%	40.94%	35.93%	45.73%	39.08%	39.68%	43.14%	45.63%	33.80%	35.50%
2567	34.22%	37.61%	40.32%	37.44%	41.75%	35.78%	48.37%	40.34%	39.83%	43.45%	46.34%	34.91%	35.80%
Trend													

แผนภาพที่ 3: สัดส่วนการผ่าตัดคลอดของมารดาสิทธิ UC จำแนกรายเขต ปีงบประมาณ 2565-2567

ที่มา : ข้อมูลผู้ป่วยใน (IP e-claim : person type =2) ประมวลผล 27 ม.ค. 2568

ปีงบประมาณ 2567 พบว่า เขตที่มีอัตราการผ่าตัดคลอดมากที่สุด คือ
เขต 7 ขอนแก่น เขต 11 สุราษฎร์ธานี เขต 10 อุบลราชธานี ตามลำดับ

อัตราการผ่าตัดคลอด
ระดับเขต ส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นทุกปี
(11 เขต จาก 13 เขต)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีมาตรการลดการผ่าตัดคลอดที่ไม่เป็นตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ เพื่อลดภาวะแทรกซ้อนที่จะเกิดขึ้นในมารดา และการก และลดค่าใช้จ่ายทางการแพทย์
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม กรณีผลกระทบค่าใช้จ่ายการคลอดแต่ละประเภท จากการเปลี่ยนเป็น DRG version 6
3. ควรมีมาตรการสนับสนุนนโยบายการคลอดที่ปลอดภัย ตามที่ได้ได้รับความเห็นชอบจากคณะทำงานพัฒนาระบบและกำกับติดตามคุณภาพมาตรฐานนโยบายการคลอดที่ปลอดภัยในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้
  - a. ให้ความรู้กับประชาชนเรื่องความจำเป็นและอันตรายของการผ่าตัดคลอด
  - b. ร่วมกับราชวิทยาลัยฯ และผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดทำมาตรฐานบริการการคลอด
  - c. พัฒนานโยบาย โดยศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ เป็นข้อมูลเบิกจ่าย (Claim data) ของหน่วยบริการเท่านั้น จึงควรนำข้อมูลส่วนอื่นมาวิเคราะห์เพิ่มเติม โดยให้ครอบคลุมการให้บริการทุกราย ไม่จำกัดเฉพาะรายที่ขอรับการเบิกชดเชยจาก สปสช. และอาจจะทำการศึกษาทางคลินิกจากเวชระเบียน (Clinical study) เพิ่มเติมด้วย เพื่อจะได้ผลการวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือมากขึ้น และแสดงถึงสถานการณ์ของประเทศ